

I

(Zakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) št. 994/2010 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 20. oktobra 2010

o ukrepih za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom in o razveljavitvi Direktive Sveta 2004/67/ES

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

nekatero države članice znašle na „plinskem otoku“ zaradi pomanjkanja infrastrukturnih povezav s preostalo Unijo.

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 194(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ⁽¹⁾,

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom ⁽²⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Zemeljski plin (v nadaljnjem besedilu: plin) je bistveni element oskrbe z energijo v Evropski uniji, saj predstavlja četrtno primarne oskrbe z energijo in se v glavnem uporablja pri proizvodnji elektrike, ogrevanju, kot surovina v industriji in gorivo v prometu.
- (2) Poraba plina se je v Evropi v zadnjih desetih letih hitro povečevala. Ob zmanjšani domači proizvodnji se je uvoz plina povečeval še hitreje, s čimer se je povečala odvisnost od uvoza in ustvarila se je potreba po obravnavi vidika zanesljivosti oskrbe s plinom. Poleg tega so se

- (3) Glede na pomembnost plina v mešanici energetskih virov Unije, je cilj te uredbe odjemalcem plina dokazati, da so sprejeti vsi potrebni ukrepi za zagotovitev njihove stalne oskrbe, zlasti v primeru težkih podnebnih razmer in v primeru motenj v oskrbi. Priznava se, da bi bilo treba te cilje doseči s stroškovno najučinkovitejšimi ukrepi, da se ne bi vplivalo na relativno konkurenčnost tega goriva v primerjavi z drugimi gorivi.

- (4) Z Direktivo Sveta 2004/67/ES ⁽³⁾ je bil na ravni Skupnosti prvič vzpostavljen pravni okvir za zagotovitev zanesljivosti oskrbe s plinom in prispeva k pravilnemu delovanju notranjega trga s plinom, in sicer v primeru motenj v oskrbi. Z direktivo je bila vzpostavljena koordinacijska skupina za plin, ki je bila koristna pri izmenjavi informacij in določanju skupnih ukrepov držav članic, Komisije, plinskega sektorja in odjemalcev. Mreža korespondentov za varnost oskrbe z energijo, ki jo je potrdil Evropski svet decembra 2006, je izboljšala zmogljivosti za zbiranje informacij in je zagotovila zgodnja opozorila glede možnih nevarnosti za zanesljivost oskrbe z energijo. Nova zakonodaja o notranjem trgu z energijo, ki sta jo sprejela Evropski parlament in Svet julija 2009, predstavlja pomemben korak k dokončnemu oblikovanju notranjega trga z energijo, njen nedvoumni cilj pa je povečati zanesljivost oskrbe z energijo v Uniji.

- (5) Vendar pa veljavni ukrepi glede zanesljivosti oskrbe s plinom, ki so bili sprejeti na ravni Unije, državam članicam puščajo visoko raven diskrecije pri izbiri ukrepov. Kadar je zanesljivost oskrbe države članice

⁽¹⁾ Mnenje z dne 20. januarja 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

⁽²⁾ Stališče Evropskega parlamenta z dne 21. septembra 2010 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 11. oktobra 2010.

⁽³⁾ UL L 127, 29.4.2004, str. 92.

ogrožena, obstaja jasno tveganje, da ukrepi, ki jih država članica razvije enostransko, lahko ogrozijo pravilno delovanje notranjega trga s plinom ter oskrbo odjemalcev s plinom. Nedavne izkušnje so pokazale, da takšno tveganje dejansko obstaja. Da bi omogočili delovanje notranjega trga s plinom tudi v primeru zmanjšanja dobav, je potrebno zagotoviti solidarnost in usklajenost kot odgovor na krizo v oskrbi, tako pri preventivnih ukrepih kot pri odzivu na konkretne motnje v oskrbi.

- (6) Nekatere regije Unije se oskrbujejo s plinom z nizko kalorično vrednostjo. Glede na njegove značilnosti se plina z nizko kalorično vrednostjo ne da uporabljati v napravah, izdelanih za plin z visoko kalorično vrednostjo. Uporaba plina z visoko kalorično vrednostjo v napravah, izdelanih za plin z nizko kalorično vrednostjo, pa je mogoča, če se ga pretvori v plin z nizko kalorično vrednostjo, na primer z dodatkom dušika. Posebnosti plina z nizko kalorično vrednostjo bi bilo treba preučiti na nacionalni in regionalni ravni ter bi ga bilo treba upoštevati v oceni tveganj, preventivnih načrtov ukrepov in načrtih za izredne razmere na nacionalni in regionalni ravni.
- (7) Raznovrstnost plinovodov in virov oskrbe Unije je bistvena za izboljšanje zanesljivosti oskrbe Unije kot celote in vsake države članice posebej. Zanesljivost oskrbe bo v prihodnosti odvisna od tega, v kakšno smer se bo razvilo razmerje med gorivi, od razvoja proizvodnje v Uniji in tretjih državah, ki oskrbujejo Unijo, od naložb v skladiščne zmogljivosti ter od zagotavljanja raznovrstnosti plinovodov in virov oskrbe znotraj in zunaj Unije, vključno z zmogljivostmi za utekočinjen zemeljski plin (v nadaljnjem besedilu: UZP). Pri tem bi bilo treba posebno pozornost posvetiti prednostnim infrastrukturnim ukrepom, opisanim v sporočilu Komisije z dne 13. novembra 2008 z naslovom: „Drugi strateški pregled energetske politike – Akcijski načrt EU za varnost preskrbe in solidarnost pri preskrbi z energijo“, npr. južnemu plinskemu koridorju (Nabucco in povezovalni plinovod Turčija–Grčija–Italija), raznoliki in zadostni oskrbi Evrope z UZP, učinkoviti povezavi baltske regije, sredozemskemu energetskega obroča ter ustreznim plinskimi in elektroenergetskim povezavam sever–jug v srednji in jugovzhodni Evropi.
- (8) Da bi zmanjšale vpliv morebitne krize zaradi motenj v oskrbi s plinom, bi morale države članice omogočiti raznovrstnost virov energije ter poti in virov oskrbe s plinom.
- (9) Velika motnja v oskrbi Unije s plinom lahko vpliva na vse države članice, Unijo v celoti in pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti⁽¹⁾, podpisane v Atenah 25. oktobra 2005. Pripelje lahko celo do velike gospodarske škode v celotnem gospodarstvu

Unije. Motnja v oskrbi s plinom ima lahko tudi resne socialne posledice, zlasti za ranljive skupine odjemalcev.

- (10) Nekateri odjemalci, med drugim gospodinjstva in odjemalci, ki nudijo osnovne socialne storitve, kot so zdravstvo, nega otrok, izobraževanje in druge storitve socialnega varstva in dobrobiti, kakor tudi storitve, ki so nepogrešljive za delovanje države članice, so posebej ranljivi in utegnejo potrebovati zaščito. Široka opredelitev teh zaščitenih odjemalcev ne bi smela biti v nasprotju z evropskimi mehanizmi solidarnosti.
- (11) Poročilo o izvajanju evropske varnostne strategije, ki jo je odobril Evropski svet decembra 2008, izpostavlja vse večjo odvisnost od energije iz uvoza, kar je veliko dodatno tveganje za zanesljivost oskrbe Unije z energijo, in poudarja, da je zanesljivost oskrbe z energijo nov izziv za varnostno politiko. Notranji trg s plinom je osnovni element povečanja zanesljivosti oskrbe z energijo v Uniji in zmanjšanja škodljivih učinkov motenj v oskrbi, ki so jim izpostavljene posamezne države članice.
- (12) Za dobro delujoč notranji trg s plinom je nujno, da ukrepi za zaščito zanesljivosti oskrbe s plinom ne izkrievljajo po nepotrebnem konkurence ali učinkovitega delovanja notranjega trga s plinom.
- (13) Okvara največje plinske infrastrukture, tako imenovano načelo N–1, je realna možnost. Če okvaro take infrastrukture vzamemo za referenco pri tem, kaj bi morale biti države članice sposobne nadomestiti, je to dobra začetna točka za analizo zanesljivosti oskrbe s plinom vsake države članice.
- (14) Primerna in raznolika plinska infrastruktura v državi članici in celotni Uniji, vključno zlasti z novo plinsko infrastrukturo, ki bo povezala izolirane sisteme, ki tvorijo plinske otoke, s sosednjimi državami članicami, je bistvene pomena pri odpravi prekinitev v oskrbi. Skupna minimalna merila glede zanesljivosti oskrbe s plinom bi morala, ob upoštevanju nacionalnih ali regionalnih posebnosti, zagotoviti enakovredne pogoje za zanesljivost oskrbe s plinom in bi morala oblikovati pomembne spodbude za izgradnjo potrebne infrastrukture in izboljšanje pripravljenosti v primeru krize. Ukrepi na strani povpraševanja, kot je zamenjava vrste goriva, imajo lahko pomembno vlogo pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe z energijo, če jih je v primeru motnje v oskrbi mogoče začeti hitro izvajati in znatno zmanjšati povpraševanje. Treba bi bilo dodatno spodbujati učinkovito uporabo energije, zlasti kadar so potrebni ukrepi na strani povpraševanja. Treba bi bilo ustrezno upoštevati okoljski vpliv predlaganih ukrepov na strani oskrbe in povpraševanja ter v čim večji meri dati prednost ukrepom z najmanjšim vplivom na okolje, pri tem pa upoštevati vidike zanesljivosti oskrbe.

⁽¹⁾ UL L 198, 20.7.2006, str. 18.

- (15) Močno bi bilo treba spodbujati naložbe v nove plinske infrastrukture, ki pa bi jih bilo treba izvesti šele po opravljeni ustrežni presoji vpliva na okolje v skladu z ustreznimi pravnimi akti Unije. Takšna nova infrastruktura bi morala povečati zanesljivost oskrbe s plinom in hkrati zagotoviti pravilno delovanje notranjega trga s plinom. Načeloma bi morala vlagati podjetja, naložbe pa bi morale temeljiti na ekonomskih spodbudah. Ustrezno bi bilo treba upoštevati potrebo, da se olajša vključitev plina iz obnovljivih virov energije v infrastrukturo plinskega omrežja. Kadar je narava naložbe v infrastrukturo čezmejna, bi se morali Agencija za sodelovanje energetskih regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: agencija), ustanovljena z Uredbo (ES) št. 713/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, in Evropske mreže operaterjev prenosnih sistemov za plin (v nadaljnjem besedilu: ENTSO za plin), ustanovljeno z Uredbo (ES) št. 715/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o pogojih za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina ⁽²⁾, intenzivno vključiti v področja iz njunih pristojnosti, da bi se bolje upoštevali čezmejni dejavniki. Treba je opozoriti, da agencija lahko v skladu z Uredbo (ES) št. 713/2009 izdaja mnenja in priporočila o čezmejnih vprašanjih s svojega področja pristojnosti in dejavnosti. Agencija in ENTSO za plin imata skupaj z drugimi udeleženci na trgu pomembno vlogo pri oblikovanju in izvajanju desetletnega razvojnega načrta omrežja za celotno Unijo, ki med drugim vključuje napoved glede zadostnosti evropske ponudbe, pri čezmejnih povezavah pa bi morala med drugim graditi na sprejemljivih potrebah različnih uporabnikov omrežja.
- (16) Pristojni organi držav članic bi morali zagotoviti testiranje trga plina kot enega od potrebnih korakov v postopku, ki vodi do usklajenosti z infrastrukturnim standardom.
- (17) Pri izvajanju nalog iz te uredbe bi morali pristojni organi po potrebi in brez poseganja v njihove pristojnosti tesno sodelovati z drugimi zadevnimi nacionalnimi organi, zlasti z nacionalnimi regulativnimi organi, v skladu z Direktivo 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom ⁽³⁾.
- (18) Kjer so potrebne nove čezmejne medsebojne povezave oziroma je treba obstoječe razširiti, bi bilo treba že na začetni stopnji vzpostaviti tesno sodelovanje med zadevnimi državami članicami, pristojnimi organi, in nacionalnimi regulativnimi organi, kadar to niso pristojni organi.
- (19) Državam članicam so na voljo različna sredstva Unije za financiranje potrebnih naložb v proizvodnjo, infrastrukturo in ukrepe energetske učinkovitosti na regionalni in lokalni ravni, zlasti posojila in jamstva Evropske investicijske banke ali sredstva regionalnih, strukturnih ali kohezijskih skladov. Evropska investicijska banka in zunanji instrumenti Unije, kot so Evropski instrument sosedstva in partnerstva, Instrument za predpristopno pomoč in Pobuda za obrambne zmogljivosti, lahko prav tako financirajo ukrepe v tretjih državah, namenjene izboljšanju zanesljivosti oskrbe s plinom.
- (20) Ta uredba bi morala podjetjem plinskega gospodarstva in odjemalcem omogočiti, da se lahko ob soočanju z motnjami kar najdlje zanesejo na tržne mehanizme. Prav tako bi morala določiti mehanizme za izredne razmere, ki naj se uporabijo, ko se trgi sami niso več sposobni učinkovito soočiti z motnjami v oskrbi s plinom. Tudi v izrednih razmerah bi morali imeti tržni mehanizmi prednost pri blaženju učinkov motenj v oskrbi.
- (21) Po začetku veljavnosti zakonodaje o notranjem energetskem trgu, ki je bila sprejeta julija 2009, se bodo v sektorju plina uporabljale nove določbe, ki bodo jasno opredelile vloge in odgovornosti držav članic, nacionalnih regulativnih organov, operaterjev prenosnih sistemov in agencije ter izboljšale transparentnost trga z namenom izboljšati delovanje trga, zanesljivost oskrbe in varstvo odjemalcev.
- (22) Dokončno oblikovanje notranjega trga s plinom in učinkovita konkurenca znotraj tega trga Uniji zagotavljata najvišjo stopnjo zanesljivosti oskrbe za vse države članice, pod pogojem, da v primeru motenj v oskrbi, ki prizadenejo del Unije, trg ne glede na vzrok motnje v polnosti deluje. Zato je potreben celovit in učinkovit skupni pristop k zanesljivosti oskrbe, zlasti preglednost, solidarnost in nediskriminacijske politike, ki so v skladu z delovanjem notranjega trga, pri čemer se je treba izogibati tržnim motnjam in oviram pri odzivih trga na motnje.
- (23) Zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom je skupna odgovornost podjetij plinskega gospodarstva, držav članic, zlasti prek njihovih pristojnih organov, – in Komisije v okviru njihovih področij dejavnosti in pristojnosti. Kadar je primerno, bi morali tudi nacionalni regulativni organi, kadar to niso pristojni organi, sodelovati pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe s plinom v okviru svojih področij dejavnosti in pristojnosti v skladu z Direktivo 2009/73/ES. Poleg tega imajo lahko pomembno vlogo pri zanesljivosti oskrbe s plinom tudi odjemalci, ki zemeljski plin uporabljajo za proizvodnjo energije ali v industrijske namene, ker se na krizo lahko odzovejo z ukrepi na strani povpraševanja, na primer s prekinljivimi pogodбами in zamenjavo vrste goriva, kar neposredno vpliva na ravnotežje med oskrbo in povpraševanjem.

⁽¹⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 1.

⁽²⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 36.

⁽³⁾ UL L 211, 14.8.2009, str. 94.

- (24) Natančna opredelitev vlog in odgovornosti podjetij plinskega gospodarstva in pristojnih organov je zato bistvenega pomena pri ohranjanju dobro delujočega notranjega trga s plinom, zlasti v primeru motenj v oskrbi in v kriznih situacijah. Takšne vloge in odgovornosti bi bilo treba določiti tako, da bi zagotovili spoštovanje tristo-penjskega pristopa, in sicer bi najprej vključili ustrezna podjetja plinskega gospodarstva in industrijo, nato države članice na nacionalni ali regionalni ravni in nazadnje Unijo. V primeru krize pri oskrbi bi bilo treba akterjem na trgu dati dovolj priložnosti, da se na razmere odzovejo s tržnimi ukrepi. Kadar odziv akterjev na trgu ne zadostuje, bi morali države članice in njihovi pristojni organi sprejeti ukrepe, da odpravijo ali ublažijo učinke krize pri oskrbi. Samo kadar ti ukrepi ne zadostujejo, bi se morali sprejeti ukrepi na regionalni ravni ali ravni Unije, da se odpravijo ali ublažijo posledice krize pri oskrbi. V čim večji meri bi bilo treba iskati regionalne rešitve.
- (25) V duhu solidarnosti se bo za izvajanje te uredbe vzpostavilo regionalno sodelovanje, v katerega bodo vključeni javni organi in podjetja plinskega gospodarstva, da bi se optimizirale koristi usklajevanja ukrepov za zmanjšanje ugotovljenih tveganj in bi se izvajali stroškovno najučinkovitejši ukrepi za zadevne strani.
- (26) Treba bi bilo vzpostaviti dovolj usklajene standarde za zagotavljanje oskrbe, ki zajemajo vsaj situacijo, do kakršne je prišlo januarja 2009, ob upoštevanju razlik med državami članicami, pri tem pa upoštevati obveznosti javnih služb in ukrepov za varstvo odjemalcev iz člena 3 Direktive 2009/73/ES. Takšni standardi za zagotavljanje oskrbe bi morali biti ustaljeni, da zagotovijo potrebno pravno varnost, morali bi biti jasno opredeljeni in ne bi smeli povzročiti nerazumnih in nesorazmernih obremenitev podjetij plinskega gospodarstva, vključno z novimi podjetji in malimi podjetji, ali končnih uporabnikov. Ti standardi bi morali podjetjem plinskega gospodarstva v Uniji zagotavljati tudi enakost dostopa do nacionalnih odjemalcev. Ukrepi, potrebni za zagotavljanje skladnosti s standardom oskrbe lahko zajemajo dodatne skladiščne zmogljivosti in količine, skladiščno kapaciteto plinovoda, pogodbe o oskrbi, prekinljive pogodbe ali druge ukrepe s podobnim učinkom ter tehnične ukrepe, potrebne za zagotavljanje varne oskrbe s plinom.
- (27) Za dobro delujoč trg s plinom je bistvenega pomena, da podjetja plinskega gospodarstva pravočasno izvedejo naložbe v domačo proizvodnjo in infrastrukturo, kot so medsebojne povezave, zlasti tiste za zagotavljanje dostopa do plinskega omrežja Unije, oprema, ki omogoča dvosmerni tok plina po plinovodih, ter skladiščenje in obrati za UZP za ponovno uplinjanje, pri čemer je treba upoštevati možne motnje v oskrbi, do kakršne je prišlo januarja 2009. Pri oblikovanju napovedi finančnih potreb v zvezi z instrumenti Unije na področju plinske infrastrukture bi morala Komisija po potrebi prednost nameniti infrastrukturnim projektom, ki podpirajo povezovanje notranjega trga s plinom in zanesljivost oskrbe s plinom.
- (28) Operaterjev prenosnih sistemov se ne bi smelo omejevati pri raziskovanju možnosti, kjer bi z investiranjem omogočili vzpostavitev fizičnih zmogljivosti za prenos plina v obe smeri (v nadaljnjem besedilu: dvosmerna zmogljivost) v čezmejnih medsebojnih povezavah s tretjimi državami, ki bi pomagale izboljšati zanesljivost oskrbe, zlasti v primeru tretjih držav, ki zagotavljajo tranzitne tokove med dvema državama članicama.
- (29) Pomembno je ohraniti oskrbo s plinom, zlasti kar zadeva gospodinjstva in omejeno število dodatnih odjemalcev, zlasti odjemalcev, ki opravljajo osnovne socialne storitve, ki jih lahko opredelijo zadevne države članice, kadar jih trg ne more več oskrbovati s plinom. Bistveno je, da se ukrepi, ki jih je treba v primeru krize izvajati, določijo vnaprej ter da se upoštevajo varnostne zahteve tudi tam, kjer so zaščiteni odjemalci priključeni na isto distribucijsko omrežje kot drugi odjemalci. Ti ukrepi lahko vključujejo sorazmerna zmanjšanja glede na prvotno rezervirane zmogljivosti v primeru, da se možnost dostopa do infrastrukture zmanjša zaradi tehničnih razlogov.
- (30) Praviloma bi se morali pristojni organi držati svojega načrta za izredne razmere. V utemeljenih izjemnih okoliščinah pa lahko sprejmejo tudi ukrepe, ki odstopajo od tistih iz teh načrtov.
- (31) Na voljo je veliko instrumentov za izpolnitev zahtev o zanesljivosti oskrbe. Te instrumente bi bilo treba, kakor je primerno, uporabiti na nacionalni in regionalni ravni ter na ravni Unije, da se zagotovijo usklajeni in stroškovno učinkoviti rezultati.
- (32) Vidike zanesljivosti oskrbe pri dolgoročnem načrtovanju naložb v zadostne čezmejne zmogljivosti in drugo infrastrukturo, s čimer se zagotovi, da je sistem dolgoročno zmožen zagotavljati zanesljivo oskrbo z energijo in pokriti razumne potrebe, obravnava Direktiva 2009/73/ES. Za izpolnitev standardov zanesljivosti oskrbe bo morda potrebno prehodno obdobje za izvedbo potrebnih naložb. Desetletni razvojni načrt omrežja Unije, ki ga je oblikoval ENTSO za plin in ga nadzoruje agencija, je temeljno orodje za določanje naložb, ki so na ravni Unije med drugim potrebne za izvajanje zahtev glede infrastrukture iz te uredbe.
- (33) ENTSO za plin in agencija bi morala biti kot člana koordinacijske skupine za plin v celoti vključena, na svojih področjih odgovornosti, v postopek sodelovanja in posvetovanj na ravni Unije.

- (34) Koordinacijska skupina za plin je glavni organ, s katerim se Komisija posvetuje o oblikovanju preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere. Treba je opozoriti, da sta ENTSO za plin in agencija člana koordinacijske skupine za plin in se bo v takih primerih posvetovalo z njima.
- (35) Da se zagotovi najvišja stopnja pripravljenosti v primeru motenj v oskrbi, bi morali pristojni organi po posvetovanju s podjetji plinskega gospodarstva oblikovati načrte za izredne razmere. Takšni načrti ne bi smeli biti medsebojno v neskladju na nacionalni ali regionalni ravni ali na ravni Unije. Njihova vsebina bi morala upoštevati najboljše prakse že obstoječih načrtov ter bi morala jasno določiti vloge in odgovornosti vseh zadevnih podjetij plinskega gospodarstva in zadevnih pristojnih organov. Kjer je možno in potrebno, bi bilo treba na regionalni ravni oblikovati skupne načrte za izredne razmere.
- (36) Da se okrepi solidarnost med državami članicami v primeru izrednih razmer na ravni Unije in zlasti v podporo državam članicam z manj ugodnimi geografskimi in geološkimi pogoji, bi morale države članice razviti ukrepe za izvajanje solidarnosti. Podjetja plinskega gospodarstva bi morala pripraviti ukrepe, kot so trgovinski sporazumi, ki lahko vključujejo povečan izvoz plina ali povečano sprostitev zalog. Pomembno je spodbuditi sklepanje dogovorov med podjetji plinskega gospodarstva. Ukrepi iz načrta za izredne razmere bi morali, kadar je primerno, vključevati mehanizme, ki zagotavljajo pošteno in uravnoteženo kompenzacijo za podjetja plinskega gospodarstva. Solidarnostni ukrepi so lahko primerni zlasti med državami članicami, za katere Komisija priporoča vzpostavitev skupnih preventivnih načrtov ukrepov ali načrtov za izredne razmere na regionalni ravni.
- (37) V okviru te uredbe ima Komisija pomembno vlogo v primeru izrednih razmer tako na ravni Unije kot regionalni ravni.
- (38) Evropska solidarnost bi morala biti po potrebi izražena tudi s pomočjo civilne zaščite, ki jo zagotovijo Unija in njene države članice. Takšno pomoč bi bilo treba spodbujati in usklajevati z mehanizmom Skupnosti na področju civilne zaščite, vzpostavljenim z Odločbo Sveta 2007/779/ES, Euratom⁽¹⁾.
- (39) Ta uredba ne vpliva na suverene pravice držav članic nad njihovimi energetskimi viri.
- (40) Direktiva Sveta 2008/114/ES z dne 8. decembra 2008 o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njene zaščite⁽²⁾ določa postopek, katerega cilj je v Uniji okrepiti varnost določenih kritičnih evropskih infrastruktur, vključno z nekaterimi plinskimi infrastrukturami. Direktiva 2008/114/ES skupaj s to uredbo prispeva k oblikovanju celovitega pristopa k zanesljivosti oskrbe z energijo v Uniji.
- (41) Načrte za izredne razmere bi bilo treba redno posodabljalati in jih objaviti. Pregledati bi jih morali strokovnjaki in treba bi jih bilo testirati.
- (42) Koordinacijska skupina za plin bi morala Komisiji svetovati glede lažjega usklajevanja ukrepov za zanesljivost oskrbe v primeru izrednih razmer na ravni Unije. Nadzorovati bi morala tudi zadostnost in primernost ukrepov, ki jih je treba sprejeti v skladu s to uredbo.
- (43) Cilj te uredbe je omogočiti podjetjem plinskega gospodarstva in pristojnim organom držav članic, da ob motnjah v oskrbi kar najdlje zagotavljajo učinkovito delovanje notranjega trga s plinom, dokler pristojni organi ne sprejmejo ukrepov za rešitev situacije, v kateri trg ne more več zagotoviti potrebne dobave plina. Takšni izredni ukrepi bi morali biti v celoti skladni s pravom Unije in o njih bi bilo treba obvestiti Komisijo.
- (44) Ker je oskrba s plinom iz tretjih držav bistvena za zanesljivost oskrbe Unije s plinom, bi morala Komisija usklajevati ukrepe, vezane na tretje države, ter z državami dobaviteljicami in tranzitnimi državami najti ureditev za obvladovanje krizne situacije in zagotoviti stabilen dotok plina v Unijo. Komisija bi morala imeti možnost, da v spremljanje pretoka plina v Unijo v krizni situaciji po posvetovanju z vpletenimi tretjimi državami članicami vključi skupino za spremljanje in da, če krizo povzročijo težave v tretji državi, prevzame vlogo posredovanja in spodbujanja.
- (45) Pomembno je, da pogoji oskrbe iz tretjih držav ne izkrievljajo konkurence in so v skladu s pravili notranjega trga.
- (46) Kadar so na razpolago zanesljive informacije o razmerah zunaj Unije, ki ogrožajo zanesljivost oskrbe ene ali več držav članic in se morda sproži mehanizem zgodnjega opozarjanja med Unijo in tretjo državo, bi morala Komisija nemudoma obvestiti koordinacijsko skupino za plin, Unija pa bi morala sprejeti ustrezne ukrepe za odpravo razmer.

⁽¹⁾ UL L 314, 1.12.2007, str. 9.

⁽²⁾ UL L 345, 23.12.2008, str. 75.

- (47) Februarja 2009 je Svet sklenil, da bi bilo treba povečati transparentnost in zanesljivost, in sicer s smiselno izmenjavo informacij med Komisijo in državami članicami o odnosih s tretjimi državami na področju energije, vključno z dolgoročno ureditvijo oskrbe, pri čemer pa je treba zaščititi poslovno občutljive informacije.
- (48) Pravila iz Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti pravila o konkurenci, se uporabljajo za storitve splošnega gospodarskega interesa, če njihova uporaba ne ovira izvajanja takih storitev, vendar pa imajo države članice široko diskrecijo pri določanju, izvrševanju in organizaciji obveznosti javnih služb.
- (49) Ker cilja te uredbe, in sicer zagotavljanja zanesljivosti oskrbe s plinom v Uniji, države članice ne morejo zadovoljivo doseči in ker se ta cilj zaradi obsega ali učinkov ukrepov lažje doseže na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja.
- (50) Direktivo 2004/67/ES bi bilo treba razveljaviti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Vsebina

Ta uredba uvaja določbe, namenjene zagotavljanju zanesljivosti oskrbe s plinom z zagotavljanjem pravilnega in neprekinjenega delovanja notranjega trga z zemeljskim plinom (v nadaljnjem besedilu: plin), z dopustitvijo, da se izvedejo izredni ukrepi kadar trg ne more več zagotoviti potrebne oskrbe s plinom in z določitvijo jasne opredelitve in dodelitve odgovornosti podjetij plinskega gospodarstva, držav članic in Unije tako glede preventivnih ukrepov kot odziva na dejanske motnje v oskrbi. Ta uredba določa tudi pregledne mehanizme v duhu solidarnosti za uskladitev načrtovanja za primere izrednih razmer in odzivu nanje na ravni držav članic, regij in Unije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

Za namene te uredbe se uporabljajo opredelitve pojmov iz Direktive 2009/73/ES, Uredbe (ES) št. 713/2009 in Uredbe (ES) št. 715/2009.

Poleg tega se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „zaščiteni odjemalci“ pomeni vse gospodinske odjemalce, priključene na distribucijsko omrežje za plin, poleg tega pa lahko, kadar tako odloči zadevna država članica, vključujejo tudi:

(a) mala in srednje velika podjetja, pod pogojem, da so priključena na distribucijsko omrežje za plin, ter osnovne socialne službe, pod pogojem, da so priključene na distribucijsko ali prenosno omrežje, če vsi ti dodatni odjemalci ne predstavljajo več kot 20 % končne uporabe plina; in/ali

(b) naprave za daljinsko ogrevanje za količino toplote, ki jo dobavljajo, gospodinskim odjemalcem in odjemalcem iz točke (a), pod pogojem, da te naprave ne morejo preiti na druga goriva in so priključene na distribucijsko ali prenosno omrežje.

Države članice čim prej in najpozneje 3. decembra 2011 obvestijo Komisijo, ali nameravajo v svojo opredelitev zaščitnih odjemalcev vključiti točko (a) in/ali (b);

2. „pristojni organ“ pomeni nacionalni vladni organ ali nacionalni regulativni organ, ki ga imenuje vsaka država članica kot odgovornega za zagotavljanje izvajanja ukrepov iz te uredbe. To ne posega v možnost držav članic, da pristojnemu organu dovolijo, da posebne naloge iz te uredbe prenese na druge organe. Takšne prenesene naloge se izvajajo pod nadzorom pristojnega organa in se podrobno določijo v načrtih iz člena 4.

Člen 3

Odgovornost za zanesljivost oskrbe s plinom

1. Zagotavljanje zanesljivosti oskrbe s plinom je deljena odgovornost podjetij plinskega gospodarstva, držav članic, zlasti prek njihovih pristojnih organov, in Komisije, in sicer glede na njihova področja dejavnosti in pristojnosti. Taka deljena odgovornost zahteva visoko stopnjo sodelovanja med njimi.

2. Vsaka država članica čim prej in najpozneje 3. decembra 2011 imenuje pristojni organ, ki zagotavlja izvajanje ukrepov iz te uredbe. Kadar je primerno, ukrepe, ki naj bi jih v skladu s to uredbo izvajal pristojni organ, do njegovega uradnega imenovanja izvajajo nacionalni subjekti, ki so trenutno odgovorni za zanesljivost oskrbe s plinom. Ti ukrepi vključujejo izvedbo ocene tveganj iz člena 9 in na podlagi te ocene tveganj oblikovanje preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere, ter redno spremljanje zagotavljanja oskrbe s plinom na nacionalni ravni. Pristojni organi medsebojno sodelujejo, da bi preprečili motnje v oskrbi in, če do njih

pride, omejili njihove posledice. Nič ne preprečuje državam članicam, da sprejmejo izvedbeno zakonodajo, če je ta potrebna za uskladitev z zahtevami iz te uredbe.

3. Vsaka država članica Komisijo nemudoma obvesti o imenu imenovanega pristojnega organa in, kadar je primerno, o imenih nacionalnih subjektov, odgovornih za zanesljivost oskrbe s plinom, ki v skladu z odstavkom 2 delujejo kot začasni pristojni organ. Vsaka država članica o teh imenovanjih obvesti javnost.

4. Pri izvajanju ukrepov iz te uredbe pristojni organ določi vloge in odgovornosti različnih akterjev tako, da zagotovi spoštovanje tristopenjskega pristopa, ki najprej vključi ustrezna podjetja plinskega gospodarstva in industrijo, nato države članice na nacionalni ali regionalni ravni in nazadnje Unijo.

5. Komisija, kadar je primerno, na regionalni ravni in ravni Unije, med drugim s pomočjo koordinacijske skupine za plin iz člena 12 ali skupine za krizno upravljanje iz člena 11(4) usklajuje dejavnosti pristojnih organov, kot je določeno s to uredbo, zlasti v primeru izrednih razmer na ravni Unije ali regionalni ravni, opredeljenih v členu 11(1).

6. Ukrepi za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe, ki so vsebovani v preventivnih načrtih ukrepov in načrtih za izredne razmere so jasno opredeljeni, transparentni, sorazmerni, nediskriminirani in preverljivi, ne izkrivljajo neupravičeno konkurence ter učinkovitega delovanja notranjega trga s plinom in ne ogrožajo zanesljivosti oskrbe s plinom drugih držav članic ali Unije kot celote.

Člen 4

Oblikovanje preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere

1. Pristojni organ vsake države članice po posvetovanju s podjetji plinskega gospodarstva, ustreznimi združenji, ki predstavljajo interese gospodinjstev in industrijskih odjemalcev plina, ter nacionalnim regulativnim organom, če slednji ni pristojni organ, brez poseganja v odstavek 3 na nacionalni ravni oblikuje:

(a) preventivni načrt ukrepov, ki vsebuje ukrepe za odpravljanje ali zmanjšanje ugotovljenih tveganj v skladu z oceno tveganja, izvedeno na podlagi člena 9; in

(b) načrt za izredne razmere, ki vsebuje ukrepe za odpravo ali zmanjšanje učinka motenj v oskrbi s plinom v skladu s členom 10.

2. Pred sprejetjem preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere na nacionalni ravni pristojni organi do 3. junija 2012 izmenjajo osnutke preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere in se posvetujejo med seboj na ustrezni regionalni ravni ter s Komisijo, da zagotovijo, da osnutki načrtov in ukrepov niso neskladni s preventivnimi načrti ukrepov in načrti za izredne razmere drugih držav članic in da so skladni s to uredbo ter drugimi določbami prava Unije. Tako posvetovanje poteka zlasti med sosednjimi državami članicami, še posebej med izoliranimi sistemi, ki tvorijo plinske otoke, ter državami članicami, ki nanje mejijo, in lahko na primer vključujejo tiste države članice, ki so navedene na okvirnem seznamu v Prilogi IV.

3. Na podlagi posvetovanj iz odstavka 2 in morebitnih priporočil Komisije se lahko zadevni pristojni organi poleg načrtov na nacionalni ravni odločijo tudi za oblikovanje skupnih preventivnih načrtov ukrepov na regionalni ravni (v nadaljnjem besedilu: skupni preventivni načrti ukrepov) in skupnih načrtov za izredne razmere na regionalni ravni (v nadaljnjem besedilu: skupni načrti za izredne razmere). V primeru skupnih načrtov si zadevni pristojni organi po potrebi prizadevajo za sklenitev sporazumov o izvajanju regionalnega sodelovanja. Če je potrebno, države članice formalno potrdijo te sporazume.

4. Pri pripravi in izvajanju preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere na nacionalni in/ali regionalni ravni pristojni organ upošteva stalno varno delovanje plinskega omrežja ter v teh načrtih obravnava in opredeli tehnične omejitve, ki vplivajo na delovanje omrežja, vključno s tehničnimi in varnostnimi razlogi, zaradi katerih bi se v izrednih razmerah lahko zmanjšal pretok.

5. Najpozneje do 3. decembra 2012 se preventivni načrti ukrepov in načrti za izredne razmere, vključno po potrebi s skupnimi načrti, sprejmejo in objavijo. O teh načrtih se nemudoma obvesti Komisija. Komisija obvesti koordinacijsko skupino za plin. Pristojni organi zagotovijo redno spremljanje izvajanja teh načrtov.

6. V treh mesecih po obvestilu pristojnih organov o načrtih iz odstavka 5:

(a) Komisija načrte oceni v skladu s točko (b). Zato se o njih posvetuje s koordinacijsko skupino za plin in njeno mnenje ustrezno upošteva. Komisija koordinacijski skupini za plin poroča o svoji oceni načrtov; in

(b) kadar Komisija na podlagi teh posvetovanj:

- (i) ugotovi, da preventivni načrti ukrepov in načrti za izredne razmere niso učinkoviti za zmanjšanje tveganj, ugotovljenih v oceni tveganja, lahko priporoči zadevnemu pristojnemu organu ali zadevnim pristojnim organom, naj zadevni načrt spremenijo;
- (ii) meni, da je preventivni načrt ukrepov ali načrt za izredne razmere neskladen s scenariji tveganj ali načrti drugih pristojnih organov ali da ni usklajen z določbami te uredbe ali drugimi določbami prava Unije, zahteva spremembo zadevnega načrta;
- (iii) meni, da preventivni načrt ukrepov ogroža zanesljivost oskrbe s plinom drugih držav članic ali Unije v celoti, se odloči, da bo zahtevala, da pristojni organ pregleda navedeni preventivni načrt ukrepov in lahko predlaga posebna priporočila za njegovo spremembo. Svojo odločitev Komisija natančno obrazloži.

7. V štirih mesecih po tem, ko Komisija sporoči svojo zahtevo iz odstavka 6(b)(ii), zadevni pristojni organ spremeni svoj preventivni načrt ukrepov ali načrt za izredne razmere in ga pošlje Komisiji ali pa Komisijo obvesti o razlogih, zaradi katerih se z zahtevo ne strinja. V primeru nestrinjanja lahko Komisija v dveh mesecih po odgovoru pristojnega organa, svojo zahtevo umakne ali skliče zasedanje zadevnih pristojnih organov in, kadar meni, da je potrebno, koordinacijske skupine za plin, kjer se obravnava ta zadeva. Komisija poda natančno obrazložitev za vsako zahtevano spremembo načrta. Pristojni organ v celoti upošteva stališče Komisije. Kadar je končna odločitev pristojnega organa drugačna od stališča Komisije, pristojni organ pripravi in objavi (skupaj s svojo odločitvijo in stališčem Komisije) obrazložitev odločitve v dveh mesecih od prejema stališča Komisije. Kadar je potrebno, pristojni organ nemudoma objavi spremenjen načrt.

8. V treh mesecih po tem, ko Komisija sporoči svojo odločitev iz odstavka 6(b)(iii), zadevni pristojni organ spremeni svoj preventivni načrt ukrepov in o njem uradno obvesti Komisijo ali obvesti Komisijo o razlogih, zaradi katerih se z odločitvijo ne strinja. V primeru nestrinjanja, se lahko Komisija v dveh mesecih po odgovoru pristojnega organa, odloči da bo svojo zahtevo spremenila ali umaknila. Če Komisija vztraja pri svoji zahtevi, zadevni pristojni organ spremeni načrt v dveh mesecih po sporočilu odločitve Komisije, pri čemer v največji možni meri upošteva priporočila Komisije iz odstavka 6(b)(iii), in o načrtu obvesti Komisijo.

Komisija obvesti koordinacijsko skupino za plin in upošteva njena priporočila pri pripravi svojega mnenja o spremenjenem načrtu, ki ga mora podati v dveh mesecih od obvestila pristoj-

nega organa. Zadevni pristojni organ v največji možni meri upošteva priporočila Komisije in v dveh mesecih od prejema mnenja Komisije sprejme ter objavi končni spremenjeni načrt.

9. Treba je ohraniti zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

Člen 5

Vsebina nacionalnih in skupnih preventivnih načrtov ukrepov

1. Nacionalni in skupni preventivni načrti ukrepov vsebujejo:

- (a) rezultate ocene tveganja, kot določa člen 9;
- (b) ukrepe, količine, zmogljivosti in časovni okvir, potrebne za izpolnitev infrastrukturnega standarda in standarda oskrbe, kot so določeni v členih 6 in 8, vključno, kadar je uporabno, do katere mere lahko ukrepi na strani povpraševanja zadostno in pravočasno nadomestijo motnje v oskrbi iz člena 6(2), določitev posamezne največje plinske infrastrukture skupnega interesa, kadar se uporabi člen 6(3), in vsak povečan standard oskrbe iz člena 8(2);
- (c) obveznosti, ki jih imajo podjetja plinskega gospodarstva in drugi ustrezni organi, vključno za varno delovanje plinskega sistema;
- (d) druge preventivne ukrepe, kot so na primer tisti, ki se nanašajo na potrebo po okrepitevi medsebojne povezave med sosednjimi državami članicami, in možnost, če je primerno, raznovrstnosti plinskih poti in virov oskrbe za obvladovanje ugotovljenih tveganj, z namenom zagotavljanja oskrbe s plinom vsem odjemalcem v čim večji meri;
- (e) mehanizme za sodelovanje z drugimi državami članicami pri pripravi in izvajanju skupnih preventivnih načrtov ukrepov in skupnih načrtov za izredne razmere iz člena 4(3), kjer je to uporabno;
- (f) informacije o obstoječih in prihodnjih medsebojnih povezavah, vključno s tistimi, ki omogočajo dostop do plinskega omrežja Unije, čezmejnih pretokih, čezmejnemu dostopu do skladišč in fizični zmogljivosti za prenos plina v obe smeri (v nadaljnjem besedilu: dvosmerna zmogljivost), zlasti v izrednih razmerah;
- (g) podatke o vseh obveznostih javnih služb, povezanih z zanesljivostjo oskrbe s plinom.

2. Nacionalni in skupni preventivni načrti ukrepov, še posebej ukrepi za izpolnjevanje infrastrukturnih standardov iz člena 6, upoštevajo desetletni razvojni načrt omrežja za celotno Unijo, ki naj bi ga izdelal ENTSO plin v skladu s členom 8(10) Uredbe (ES) št. 715/2009.

3. Nacionalni in skupni preventivni načrti ukrepov temeljijo predvsem na tržnih ukrepih in upoštevajo ekonomski vpliv, uspešnost in učinkovitost ukrepov, učinke na delovanje notranjega trga z energijo ter učinke na okolje in odjemalce ter ne predstavljajo prevelikega bremena za podjetja plinskega gospodarstva, niti ne vplivajo negativno na delovanje notranjega trga s plinom.

4. Nacionalni in skupni preventivni načrti ukrepov se posodobijo vsaki dve leti, razen če je to zaradi okoliščin potrebno pogosteje, pri tem pa se upošteva posodobljena ocena tveganja. Posvetovanje med pristojnimi organi, določeno v členu 4(2), se izvede pred sprejetjem posodobljenega načrta.

Člen 6

Infrastrukturni standard

1. Država članica ali, če država članica tako določi, pristojni organ zagotovi sprejetje potrebnih ukrepov, tako da ima najpozneje do 3. decembra 2014 zmogljivost preostale infrastrukture, določena v skladu s formulo N-1 iz točke 2 Priloge I, brez poseganja v določbe iz odstavka 2 tega člena, v primeru prekinitve na posamezni največji infrastrukturi za plin, zadostno zmogljivost za zadostitev celotnega dnevnega povpraševanja po plinu na izračunanem območju v obdobju izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih. To ne posega, kadar je ustrezno in potrebno, v odgovornost operaterjev sistemov, da izvedejo ustrezne naložbe, in obveznosti operaterjev prenosnih sistemov iz Direktive 2009/73/ES ter Uredbe (ES) št. 715/2009.

2. Šteje se tudi, da je obveznost zagotavljanja, da preostala infrastruktura lahko zadosti celotnemu povpraševanju po plinu iz odstavka 1, izpolnjena, če pristojni organ v preventivnem načrtu ukrepov dokaže, da je motnje v oskrbi mogoče zadostno in pravočasno nadomestiti z ustreznimi tržnimi ukrepi na strani povpraševanja. V ta namen se uporabi formula iz točke 4 Priloge I.

3. Kadar je primerno, v skladu z oceno tveganja iz člena 9, se zadevni pristojni organi lahko odločijo, da obveznost iz odstavka 1 tega člena izpolnijo na regionalni namesto na nacionalni ravni. V tem primeru se oblikujejo skupni preventivni načrti ukrepov v skladu s členom 4(3). Uporabi se točka 5 Priloge I.

4. Vsak pristojni organ po posvetovanju z ustreznimi podjetji plinskega gospodarstva Komisiji brez odlašanja sporoči vsakršen primer neizpolnjevanja obveznosti iz odstavka 1 ter Komisijo obvesti o razlogih za takšno neizpolnjevanje.

5. Operaterji prenosnih sistemov čim prej in najpozneje do 3. decembra 2013 omogočijo stalno dvosmerno zmogljivost na vseh čezmejnih medsebojnih povezavah med državami članicami, razen:

(a) v primerih povezave s proizvodnimi obrati, obrati za UZP in distribucijskimi omrežji; ali

(b) če je odobreno izvzetje v skladu s členom 7.

Operaterji prenosnih sistemov do 3. decembra 2013 prilagodijo delovanje prenosnih sistemov deloma ali v celoti tako, da se omogoči fizični tok plina v obe smeri pri čezmejnih medsebojnih povezavah.

6. Če za neko čezmejno medsebojno povezavo že obstaja dvosmerna zmogljivost ali je v izgradnji, se šteje, da je obveznost iz prvega pododstavka odstavka 5 za to medsebojno povezavo izpolnjena, razen če ena ali več držav članic zaradi zanesljivosti oskrbe zahteva povečanje zmogljivosti. Kadar je podana taka zahteva za povečanje, se uporabi postopek iz člena 7.

7. Države članice ali, če država članica tako določi, pristojni organ zagotovi, da se najprej vedno preveri trg na pregleden, natančen in nediskriminacijski način, da se ugotovi, ali naložbo v infrastrukturo za izpolnitev obveznosti iz odstavkov 1 in 5 zahteva trg.

8. Nacionalni regulativni organi v skladu s členom 41(8) Direktive 2009/73/ES in členom 13 Uredbe (ES) št. 715/2009 upoštevajo dejansko nastale stroške izpolnjevanja obveznosti iz odstavka 1 in stroške zaradi zagotavljanja stalne dvosmerne zmogljivosti, da se omogočijo ustrezne spodbude pri preglednem in natančnem določanju ali potrjevanju tarif ali metodologij. Če trg ne zahteva naložbe, ki bi omogočila dvosmerno zmogljivost, in če bi zaradi nje nastali stroški v več kot eni državi članici oziroma v eni državi članici v korist druge države članice ali več drugih držav članic, se nacionalni regulativni organi vseh zadevnih držav članic skupaj dogovorijo o porazdelitvi stroškov pred sprejetjem odločitve o naložbi. Pri porazdelitvi stroškov je treba zlasti upoštevati, v kolikšni meri bo naložba v infrastrukturo povečala zanesljivost oskrbe v zadevnih državah članicah. Uporablja se člen 8(1) Uredbe (ES) št. 713/2009.

9. Pristojni organ zagotovi, da vsaka nova infrastruktura za prenos izboljša zanesljivost oskrbe z razvojem dobro povezanega omrežja, vključno po potrebi z zadostnim številom čezmejnih vstopnih in izstopnih točk glede na tržno povpraševanje in ugotovljena tveganja. Pristojni organ, kadar je primerno, v oceni tveganja presodi, kje so notranja ozka grla in ali so nacionalna vstopna zmogljivost in infrastruktura, zlasti prenosna omrežja, sposobne prilagoditi nacionalni pretok plina scenariju prekinitve na posamezni infrastrukturi za plin, opredeljenemu v oceni tveganja.

10. Luksemburg, Slovenija in Švedska kot izjema niso obvezane do izpolnitve obveznosti iz odstavka 1 tega člena, vendar si prizadevajo izpolniti obveznost, ob zagotavljanju oskrbe zaščitenih odjemalcev s plinom v skladu s členom 8. Ta izjema se uporablja dokler:

- (a) za Luksemburg: ima vsaj dva povezovalna plinovoda z drugimi državami članicami, vsaj dva različna dobavna vira in nobenih skladišč za plin ali obrata za UZP na svojem ozemlju;
- (b) za Slovenijo: ima vsaj dva povezovalna plinovoda z drugimi državami članicami, vsaj dva različna dobavna vira in nobenih skladišč za plin ali obrata za UZP na svojem ozemlju;
- (c) za Švedsko: na svojem ozemlju nima tranzita plina v druge države članice, je njena letna bruto poraba plina manj kot 2 Mtoe in je manj kot 5 % njene skupne porabe primarne energije iz plina.

Te tri države članice zagotovijo redna preverjanja trga za naložbe v infrastrukturo na pregleden, natančen in nediskriminacijski način ter rezultate teh preverjanj objavijo.

Države članice iz prvega pododstavka Komisijo obvestijo o vseh spremembah pogojev iz navedenega pododstavka. Izjema iz prvega pododstavka se ne uporablja več, kadar vsaj eden od navedenih pogojev ni več izpolnjen.

Do 3. decembra 2018 vsaka država članica iz prvega pododstavka Komisiji predloži poročilo, v katerem opišejo stanje v zvezi z zadevnimi pogoji iz navedenega pododstavka in obete za izpolnitev obveznosti iz odstavka 1 tega člena ter upoštevajo ekonomski vpliv, ki ga ima izpolnjevanje infrastrukturnih standardov, rezultate preverjanja trga ter razvoj trga plina in projektov plinske infrastrukture v regiji. Na podlagi poročila in če so zadevni pogoji iz prvega pododstavka tega odstavka še vedno izpolnjeni, lahko Komisija odloči, da se izjema iz prvega pododstavka uporablja nadaljnja štiri leta. V primeru

pozitivne odločitve se postopek iz tega pododstavka čez štiri leta ponovi.

Člen 7

Postopek za omogočanje dvosmerne zmogljivosti ali za izvzetje

1. Za vsako čezmejno medsebojno povezavo med državami članicami, razen držav z izjemo iz člena 6(5)(a) in razen če dvosmerna zmogljivost že obstaja ali je v izgradnji in nobena država članica ni zahtevala povečanja zmogljivosti zaradi zanesljivosti oskrbe, operaterji prenosnih sistemov najpozneje do 3. marca 2012 pošljejo svojim državam članicam ali, če so države članice tako določile, njihovim pristojnim organom ali regulativnim organom (v nadaljnjem besedilu v tem členu skupaj imenovani: zadevni organi) po posvetovanju z vsemi drugimi zadevnimi operaterji prenosnih sistemov:

- (a) predlog za dvosmerno zmogljivost v zvezi s povratnim tokom (v nadaljnjem besedilu: zmogljivost povratnega toka); ali
- (b) zahtevo za izvzetje iz obveznosti omogočanja dvosmerne zmogljivosti.

2. Predlog za zmogljivost povratnega toka ali zahteva za izvzetje iz odstavka 1 temelji na oceni tržnega povpraševanja, napovedi povpraševanja in ponudbe, tehnični izvedljivosti, stroških zmogljivosti povratnega toka, vključno s posledično okrepitevijo prenosnega sistema, in koristih za zanesljivost oskrbe, po potrebi pa mora upoštevati tudi, kako utegne zmogljivost povratnega toka, skupaj z drugimi morebitnimi ukrepi, prispevati k doseganju infrastrukturnega standarda iz člena 6 v primeru držav članic, ki jim koristijo zmogljivosti povratnega toka.

3. Zadevni organ, ki prejme predlog ali zahtevo za izvzetje, nemudoma obvesti zadevne organe drugih držav članic, ki bi v skladu z oceno tveganja lahko imele koristi od zmogljivosti povratnega toka, in Komisijo o predlogu ali zahtevi za izvzetje. Navedeni zadevni organ omogoči navedenim zadevnim organom in Komisiji, da predložijo mnenje v štirih mesecih od prejema navedenega obvestila.

4. Zadevni organ v dveh mesecih od izteka obdobja iz odstavka 3 na podlagi meril iz odstavka 2 in ocene tveganja, izvedene v skladu s členom 9, ter ob polnem upoštevanju mnenj, prejetih v skladu z odstavkom 3 tega člena, in ob upoštevanju vidikov, ki niso zgolj ekonomski, na primer zanesljivosti oskrbe s plinom in prispevka k notranjemu trgu s plinom:

(a) odobri izvzetje, če zmožljivost povratnega toka ne bi bistveno okrepila zanesljivosti oskrbe nobene države članice ali regije ali če bi naložbeni stroški bistveno presežali možne koristi za zanesljivost oskrbe; ali

(b) sprejme predlog za zmožljivost povratnega toka; ali

(c) od operaterja prenosnega sistema zahteva, naj svoj predlog spremeni.

Zadevni organ o svoji odločitvi nemudoma obvesti Komisijo, skupaj z vsemi potrebnimi informacijami, ki prikazujejo razloge za odločitev, vključno z mnenji, prejetimi v skladu z odstavkom 3 tega člena. Zadevni organi si prizadevajo, da si soodvisne odločitve, ki zadevajo isto medsebojno povezavo ali povezovalne plinovode, ne nasprotujejo.

5. V dveh mesecih od prejema tega obvestila, kadar so med odločitvijo zadevnega organa in mnenji drugih zadevnih organov neskladja, lahko Komisija od zadevnega organa zahteva, da spremeni svojo odločitev. To obdobje se lahko podaljša za en mesec, če Komisija zahteva dodatne podatke. Vsak predlog, s katerim Komisija zahteva, da zadevni organ spremeni odločitev, temelji na elementih in merilih iz odstavka 2 in točke (a) odstavka 4, pri čemer se upoštevajo razlogi za odločitev zadevnega organa. Zadevni organ izpolni zahtevo, tako da svojo odločitev spremeni v roku štirih tednov. Če Komisija ne ukrepa v roku dveh mesecev, se šteje, da ne nasprotuje odločitvi zadevnega organa.

6. Če rezultati ocene tveganja, izvedene v skladu s členom 9, kažejo, da je potrebna dodatna zmožljivost povratnega toka, se na zahtevo operaterja prenosnega sistema, zadevnega organa ali Komisije ponovi postopek iz odstavkov 1 do 5 tega člena.

7. Komisija in zadevni organ skrbita za stalno zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

Člen 8

Standard oskrbe

1. Pristojni organ od podjetij plinskega gospodarstva, ki jih določi, zahteva, da sprejmejo ukrepe za zagotovitev oskrbe s plinom zaščitenim odjemalcem v državi članici v primerih:

(a) izrednih temperatur v sedemdnevem obdobju največje konice, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih;

(b) vsaj 30-dnevnega obdobja izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se statistično pojavlja enkrat v 20 letih; in

(c) vsaj 30-dnevnega obdobja v primeru prekinitev na posamezni največji infrastrukturi s plinom pri povprečnih zimskih razmerah.

Pristojni organ najpozneje do 3. junija 2012 določi podjetja plinskega gospodarstva iz prvega pododstavka.

2. Vsak povečani standard oskrbe, ki preseže 30-dnevni rok iz točk (b) in (c) odstavka 1, ali vsaka dodatna obveznost zaradi zanesljivosti oskrbe s plinom morata temeljiti na oceni tveganja iz člena 9, biti v preventivnem načrtu ukrepov in:

(a) biti skladna s členom 3(6);

(b) ne smeta neupravičeno izkrivljati konkurence ali ovirati delovanja notranjega trga s plinom;

(c) ne smeta negativno vplivati na zmožnost drugih držav članic, da svoje zaščitene odjemalce oskrbujejo v skladu s tem členom v primeru izrednih razmer na nacionalni ravni ali v Uniji ali na regionalni ravni; in

(d) biti ob izrednih razmerah na ravni Unije ali regije skladna z merili iz člena 11(5).

V duhu solidarnosti pristojni organ v načrtu za preventivne ukrepe in načrtu za izredne razmere opredeli, kako se lahko povečani standard oskrbe ali dodatna obveznost za podjetja plinskega gospodarstva začasno zmanjša v primeru izrednih razmer na ravni Unije ali regionalni ravni.

3. Po obdobjih, ki jih opredeli pristojni organ v skladu z odstavkoma 1 in 2 ali ob bolj resnih razmerah, kot so tiste iz odstavka 1, si pristojni organi in podjetja plinskega gospodarstva prizadevajo čim dlje zagotavljati oskrbo s plinom, zlasti zaščitenih odjemalcev.

4. Obveznosti podjetij plinskega gospodarstva v zvezi z izpolnjevanjem standarda oskrbe iz tega člena, so nediskriminatorne in ne pomenijo nepotrebnega bremena za ta podjetja.

5. Podjetjem plinskega gospodarstva se dovoli, da izpolnijo te obveznosti na regionalni ravni ali ravni Unije, kar je primerno. Pristojni organ ne zahteva, da se standardi iz tega člena izpolnijo na podlagi infrastrukture, ki se nahaja zgolj na njegovem ozemlju.

6. Pristojni organ zagotovi, da se pogoji za oskrbo zaščitene odjemalcev določijo brez poseganja v normalno delovanje notranjega trga s plinom ter po ceni, ki upošteva tržno vrednost oskrbe.

Člen 9

Ocena tveganja

1. Do 3. decembra 2011 vsak pristojni organ opravi celovito oceno tveganj, ki vplivajo na zanesljivost oskrbe s plinom v njegovi državi članici na podlagi naslednjih skupnih elementov:

(a) z uporabo standardov, navedenih v členih 6 in 8, s prikazom izračuna formule N-1, uporabljenih predpostavk, vključno s tistimi za izračun formule N-1 na regionalni ravni, ter potrebnimi podatki za ta izračun;

(b) ob upoštevanju vseh ustreznih nacionalnih in regionalnih okoliščin, zlasti velikosti trga, konfiguracije omrežja, dejanskih tokov, vključno s tokovi iz zadevne države članice, možnosti fizičnega toka plina v obe smeri, vključno z morebitno potrebo po okrepljenem prenosnega sistema, obstoječe proizvodnje in skladiščenja ter vloge plina v mešanici energetskih virov, zlasti pri daljinskem ogrevanju, proizvodnji elektrike in dejavnostih industrijskih sektorjev, in dejavnikov varnosti in kakovosti plina;

(c) z izvajanjem različnih scenarijev izjemno velikega povpraševanja po plinu in prekinitev oskrbe, kot so na primer izpad delovanja glavnih prenosnih infrastruktur, skladišč ali terminalov za UZP ter prekinitev oskrbe s strani dobaviteljev iz tretjih držav, ob upoštevanju preteklih dogodkov, verjetnosti, letnega časa, njihove pogostosti in trajanja ter, kadar je primerno, geopolitičnih tveganj ter ob opredelitvi verjetnih posledic teh scenarijev;

(d) s prepoznavanjem medsebojnega vpliva in povezanosti tveganj z drugimi državami članicami, vključno med drugim

pri medsebojnih povezavah, čezmejnih dobavah, čezmejnem dostopu do skladišč in dvosmerne zmogljivosti;

(e) ob upoštevanju največje zmogljivosti medsebojne povezave na vsaki vstopni in izstopni točki na meji.

2. Kadar se uporablja člen 4(3), izvedejo pristojni organi tudi skupno oceno tveganja na regionalni ravni.

3. Podjetja plinskega gospodarstva, industrijski odjemalci plina, ustreznega združenja, ki predstavljajo interese gospodinjstev in industrijskih odjemalcev plina ter države članice in nacionalni regulativni organ, če slednji ni pristojni organ, sodelujejo s pristojnim organom in na zahtevo zagotovijo vse potrebne podatke za oceno tveganja.

4. Ocena tveganja se prvič posodobi najkasneje 18 mesecev po sprejetju preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere iz člena 4 in nato vsaki dve leti pred 30. septembrom ustreznega leta, razen če je zaradi razmer potrebno pogostejše posodabljanje. Ocena tveganja upošteva doseženi napredek pri naložbah, potrebnih za doseganje infrastrukturnih standardov iz člena 6, in težave, značilne za posamezne države, s katerimi se soočajo države pri izvajanju novih alternativnih rešitev.

5. Ocena tveganja, vključno s posodobljenimi različicami, se nemudoma da na razpolago Komisiji.

Člen 10

Načrti za izredne razmere in stopnje krize

1. Nacionalni in skupni načrti za izredne razmere:

(a) temeljijo na stopnjah krize iz odstavka 3;

(b) določajo vlogo in odgovornost podjetij plinskega gospodarstva in industrijskih odjemalcev plina, vključno z zadevnimi proizvajalci elektrike, ob upoštevanju različne stopnje njihove prizadetosti v primeru prekinitev pri oskrbi s plinom, njihovo sodelovanje s pristojnimi organi ter, kadar je primerno, z nacionalnimi regulativnimi organi na vsaki od stopenj krize, opredeljenih v odstavku 3;

(c) določajo vlogo in odgovornosti pristojnih organov in drugih organov, ki so jim bile dodeljene naloge iz člena 2(2) na vsaki od stopenj krize, opredeljenih v odstavku 3 tega člena;

- (d) zagotovijo, da imajo podjetja plinskega gospodarstva ter industrijski odjemalci plina dovolj priložnosti, da se odzovejo na vsaki stopnji krize;
- (e) po potrebi opredelijo ukrepe in dejavnosti, ki jih je treba sprejeti za zmanjšanje morebitnega vpliva prekinitve v oskrbi s plinom na daljinsko ogrevanje in na oskrbo z električno energijo, pridobljeno iz plina;
- (f) podrobno določajo postopke in ukrepe, ki jih je treba izpeljati pri posamezni stopnji krize, vključno z ustreznimi shemami informacijskih tokov;
- (g) določajo kriznega upravitelja ali skupino in njuno vlogo;
- (h) ugotavljajo pričakovani prispevek tržnih ukrepov, zlasti tistih iz Priloge II za obvladovanje razmer na stopnji pripravljenosti in ublažitev razmer na stopnji izrednih razmer;
- (i) ugotavljajo pričakovani prispevek netržnih ukrepov, zlasti tistih iz Priloge III, ki so predvideni za stopnjo izrednih razmer oziroma jih je treba na tej stopnji izvesti, in ocenjujejo, v kolikšni meri je treba za obvladovanje krize uporabiti te netržne ukrepe, ocenjujejo njihove učinke in določajo postopke za njihovo izvajanje, ob upoštevanju dejstva, da se netržni ukrepi uporabijo samo, če tržni mehanizmi sami ne morejo več zagotoviti dobave, zlasti zaščitenim odjemalcem;
- (j) opisujejo mehanizme za sodelovanje z drugimi državami članicami na vsaki stopnji krize;
- (k) podrobno določajo obveznosti poročanja za podjetja plinskega gospodarstva na stopnji pripravljenosti in stopnji izrednih razmer;
- (l) določijo seznam predhodno določenih ukrepov za zagotovitev plina v primeru izrednih razmer, vključno s trgovskimi sporazumi med strankami, udeleženi v takšnih ukrepih, in po potrebi mehanizme kompenzacij za podjetja plinskega gospodarstva ob upoštevanju zaupnosti občutljivih podatkov. Takšni ukrepi lahko obsegajo čezmejne sporazume med državami članicami in/ali podjetji plinskega gospodarstva.
2. Nacionalni in skupni načrti za izredne razmere se posodobijo vsaki dve leti, razen če je zaradi okoliščin potrebno pogostejše posodabljanje, in odražajo posodobljeno oceno tveganja. Posvetovanje med pristojnimi organi, določeno v členu 4(2), se izvede pred sprejetjem posodobljenih načrtov.
3. Glavne tri stopnje krize so naslednje:
- (a) stopnja zgodnjega opozarjanja (zgodnje opozarjanje): kadar so na voljo konkretne, resne in zanesljive informacije, da bi se lahko zgodilo, da pride do znatnega poslabšanja stanja oskrbe in obstaja verjetnost, da bo to vodilo do stopnje pripravljenosti ali izrednih razmer; stopnjo zgodnjega opozarjanja lahko sproži mehanizem za zgodnje opozarjanje;
- (b) stopnja pripravljenosti (pripravljenost): kadar pride do prekinitve v oskrbi ali do izjemno visokega povpraševanja po plinu, kar privede do znatnega poslabšanja razmer v zvezi z oskrbo, vendar trg še lahko obvlada te prekinitve ali povpraševanje brez uporabe netržnih ukrepov;
- (c) stopnja izrednih razmer (izredne razmere): v primeru izjemno visokega povpraševanja po plinu, večjih prekinitvev v oskrbi ali drugega znatnega poslabšanja stanja oskrbe in so bili izvedeni vsi ustrezni tržni ukrepi, vendar oskrba s plinom ne more zadostiti preostalemu povpraševanju po plinu, in je zato treba dodatno uvesti netržne ukrepe, zlasti da bi se zagotovila oskrba zaščitenih odjemalcev s plinom v skladu s členom 8.
4. Nacionalni in skupni načrti za izredne razmere zagotavljajo v primeru izrednih razmer možnost čezmejnega dostopa do infrastrukture v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009, kolikor je to tehnično in varnostno izvedljivo. Načrti so skladni s členom 3(6) te uredbe in ne uvajajo ukrepov, ki bi neupravičeno omejevali pretok plina prek meja.
5. Kadar pristojni organ razglasi katero od stopenj krize iz odstavka 3, o tem nemudoma obvesti Komisijo in ji zagotovi vse potrebne informacije, zlasti o ukrepih, ki jih namerava sprejeti. V primeru izrednih razmer, v katerih bi bilo treba za pomoč zaprositi Unijo in države članice, pristojni organ zadevne države članice nemudoma obvesti Center za spremljanje in obveščanje na področju civilne zaščite v okviru Komisije.
6. Ko pristojni organ razglasi izredne razmere, sprejme predhodno določene ukrepe, kot jih določa načrt za izredne razmere, in nemudoma obvesti Komisijo zlasti o ukrepu, ki ga namerava izvesti v skladu z odstavkom 1. V utemeljenih izjemnih okoliščinah lahko pristojni organ sprejme ukrepe, ki odstopajo od načrta za izredne razmere. Pristojni organ nemudoma obvesti Komisijo o vseh takih ukrepih in zanje poda utemeljitve.

7. Države članice, zlasti pa pristojni organi, zagotovijo, da:

- (a) se ne sprejmejo ukrepi, ki bi kadar koli neupravičeno omejili pretok plina na notranjem trgu;
- (b) se ne sprejmejo ukrepi, ki bi lahko resno ogrozili oskrbo s plinom v drugi državi članici; in
- (c) se ohrani možnost čezmejnega dostopa do infrastrukture v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009, kolikor je to tehnično in varnostno izvedljivo, v skladu z načrtom za izredne razmere.

8. Komisija čim prej, v vsakem primeru pa v petih dneh od prejema informacij s strani pristojnega organa iz odstavka 5, preveri, če je razglasitev izrednih razmer upravičena v skladu s točko (c) odstavka 3 in da sprejeti ukrepi čim bolj ustrezajo tistim iz načrta za izredne razmere, podjetjem plinskega gospodarstva ne nalagajo nepotrebne bremena ter so v skladu z odstavkom 7. Komisija lahko na zahtevo pristojnega organa, podjetij plinskega gospodarstva ali na lastno pobudo od pristojnega organa zahteva, da ukrepe prilagodi, kadar so v nasprotju s pogoji iz odstavka 7 in prvega stavka tega odstavka. Komisija lahko od pristojnega organa tudi zahteva, da odpravi razglasitev izrednih razmer, če meni, da ni upravičena ali ni več upravičena v skladu s točko (c) odstavka 3.

V treh dneh po obvestilu o zahtevi Komisije pristojni organ spremeni ukrepe in o tem obvesti Komisijo ali pa Komisijo obvesti o razlogih zaradi katerih se z zahtevo ne strinja. V tem primeru lahko Komisija v treh dneh svojo zahtevo spremeni ali umakne ali z namenom obravnave zadeve skliče sestanek s pristojnim organom ali po potrebi z zadevnimi pristojnimi organi ali, če meni, da je potrebno, s koordinacijsko skupino za plin, kjer se obravnava to vprašanje. Komisija poda natančno obrazložitev za vsako zahtevano spremembo ukrepa. Pristojni organ v celoti upošteva stališče Komisije. Kadar je končna odločitev pristojnega organa drugačna od stališča Komisije, pristojni organ poda obrazložitev takšne odločitve.

Člen 11

Ukrepanja ob izrednih razmerah na ravni Unije in regionalni ravni

1. Komisija lahko razglasi izredne razmere na ravni Unije ali regionalni ravni za posebej prizadeto geografsko območje na zahtevo pristojnega organa, ki je razglasil izredne razmere in po tem, ko so bila opravljena preverjanja v skladu s členom 10(8). Na zahtevo vsaj dveh pristojnih organov, ki sta razglasila izredne razmere, in po tem, ko so bila opravljena preverjanja v

skladu s členom 10(8), in kadar so razlogi za te izredne razmere med seboj povezani, Komisija, če je ustrezno, razglasi izredne razmere na ravni Unije ali regionalni ravni. V vsakem primeru Komisija s sredstvi obveščanja, ki so razmeram najprimernejši, zbere stališča in v celoti upošteva vse pomembne podatke drugih pristojnih organov. Ko Komisija oceni, da podlaga za izredne razmere na ravni Unije ali regionalni ravni ne zadošča več, razglasi konec izrednih razmer na ravni Unije ali regionalni ravni. V vsakem primeru Komisija odločitev obrazloži in o nje obvesti Svet.

2. Komisija skliče zasedanje koordinacijske skupine za plin, čim razglasi izredne razmere na ravni Unije ali regionalni ravni. Med trajanjem izrednih razmer na ravni Unije ali regionalni ravni lahko Komisija na zahtevo vsaj treh držav članic omeji sodelovanje v koordinacijski skupini za plin za celotno trajanje ene seje ali za del seje na predstavnike držav članic in pristojnih organov.

3. Ob izrednih razmerah na ravni Unije ali regionalni ravni iz odstavka 1, Komisija usklajuje ukrepe pristojnih organov, pri čemer v celoti upošteva ustrezne informacije in rezultate iz posvetovanja koordinacijske skupine za plin. Komisija zlasti:

- (a) zagotovi izmenjavo informacij;
- (b) zagotovi doslednost in učinkovitost ukrepov na ravni držav članic in regionalni ravni glede na raven Unije;
- (c) usklajuje ukrepe v zvezi s tretjimi državami.

4. Komisija lahko skliče skupino za krizno upravljanje, ki jo sestavljajo krizni upravitelji iz člena 10(1)(g) ter države članice, ki jih zadeva izredno stanje. Komisija v soglasju s kriznimi upravitelji k sodelovanju povabi druge zainteresirane strani. Komisija zagotovi, da je koordinacijska skupina za plin redno obveščena o delu, ki ga opravlja skupina za krizno upravljanje.

5. Države članice, zlasti pristojni organi, zagotovijo, da:

- (a) se ne uvedejo ukrepi, ki bi kadar koli neupravičeno omejili tok plina znotraj notranjega trga, predvsem pa tok plina do prizadetih trgov;

(b) se ne sprejmejo ukrepi, ki bi lahko resno ogrozili oskrbo s plinom v drugi državi članici; ter

(c) se ohrani možnost čezmejnega dostopa do infrastrukture v skladu z Uredbo (ES) št. 715/2009, kolikor je to tehnično in varnostno izvedljivo, v skladu z načrtom za izredne razmere.

6. Kadar Komisija na zahtevo pristojnega organa ali podjetja plinskega gospodarstva ali na lastno pobudo oceni, da je v primeru izrednih razmer na ravni Unije ali regionalni ravni ukrep države članice ali pristojnega organa oziroma ravnanje podjetja plinskega gospodarstva v nasprotju z odstavkom 5, od te države članice ali pristojnega organa zahteva, naj ukrep spremeni ali naj sprejme ukrep, ki bo zagotovil skladnost z odstavkom 5, ter jo obvesti o razlogih za tako ukrepanje. Pri tem je treba ustrezno upoštevati potrebo, da plinski sistem ves čas varno deluje.

V treh dneh po obvestilu o zahtevi Komisije, država članica ali pristojni organ spremeni svoj ukrep in o tem obvesti Komisijo ali pa Komisijo obvesti o razlogih zaradi katerih se z zahtevo ne strinja. V tem primeru lahko Komisija v treh dneh svojo zahtevo spremeni ali umakne ali skliče sestanek z državo članico ali pristojnim organom in, kadar meni, da je potrebno, s koordinacijsko skupino za plin, kjer se obravnava ta zadeva. Komisija poda natančno obrazložitev za vsako zahtevano spremembo ukrepa. Država članica ali pristojni organ v celoti upošteva stališče Komisije. Kadar je končna odločitev pristojnega organa ali države članice drugačna od stališča Komisije, pristojni organ ali država članica poda obrazložitev takšne odločitve.

7. Po posvetovanju s koordinacijsko skupino za plin Komisija vzpostavi stalni seznam rezervnih članov delovne skupine za spremljanje, ki jo sestavljajo strokovnjaki s področja industrije ter predstavniki Komisije. Ta delovna skupina za spremljanje lahko po potrebi deluje zunaj Unije in v sodelovanju s tretjimi državami dobaviteljicami in tranzitnimi tretjimi državami spremlja in poroča o pretoku plina v Unijo.

8. Pristojni organ Centru za spremljanje in obveščanje na področju civilne zaščite v okviru Komisije zagotovi vse podatke o vsaki potrebni pomoči. Center za spremljanje in obveščanje na področju civilne zaščite oceni splošni položaj in svetuje o pomoči, ki jo je treba zagotoviti najbolj prizadetim državam članicam in, kadar je primerno, tretjim državam.

Člen 12

Koordinacijska skupina za plin

1. Zaradi lažjega usklajevanja ukrepov, ki zadevajo zanesljivost oskrbe s plinom, se ustanovi koordinacijska skupina za plin. Skupino sestavljajo predstavniki držav članic, zlasti njihovih pristojnih organov, kakor tudi agencije ENTSO za plin ter predstavniška telesa zadevne industrije in zadevnih odjemalcev. Komisija ob posvetovanju z državami članicami odloči o sestavi skupine in poskrbi, da je popolnoma reprezentativna. Komisija predseduje skupini. Skupina sprejme svoj poslovnik.

2. V skladu s to uredbo se je treba posvetovati s koordinacijsko skupino za plin, skupina pa pomaga Komisiji zlasti pri naslednjih vprašanjih:

(a) zanesljivosti oskrbe s plinom, vselej, še posebej pa v primeru izrednih razmer;

(b) vseh informacij, ki so pomembne za zanesljivost oskrbe s plinom na nacionalni in regionalni ravni ter na ravni Unije;

(c) najboljših praks in možnih smernic za vse udeležene strani;

(d) ravni zanesljivosti oskrbe, referenčnih meril in metodologij ocenjevanja;

(e) scenarijev ukrepanja na nacionalni in regionalni ravni ter na ravni Unije in preizkusov pripravljenosti;

(f) ocene preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere ter izvajanja ukrepov iz teh načrtov;

(g) usklajevanja ukrepov za reševanje izrednih razmer znotraj Unije, s tretjimi državami ki so pogodbenice Pogodbe o ustanovitvi Energetske skupnosti ter z drugimi tretjimi državami;

(h) pomoči, ki jo potrebujejo najbolj prizadete države.

3. Komisija redno sklicuje zasedanja koordinacijske skupine za plin in ji posreduje informacije, ki jih je prejela od pristojnih organov, pri čemer ohrani zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

Člen 13

Izmenjava podatkov

1. Če imajo države članice v zvezi z zanesljivostjo oskrbe že obstoječe obveznosti javnih storitev, jih objavijo do 3. januarja 2011. Vse nadaljnje posodobitve ali dodatne obveznosti javnih storitev, povezane z zanesljivostjo oskrbe s plinom, se tudi objavijo, takoj ko jih države članice sprejmejo.

2. V izrednih razmerah zadevna podjetja plinskega gospodarstva pristojnemu organu dnevno zagotavljajo zlasti naslednje informacije:

- (a) dnevne napovedi povpraševanja in ponudbe plina za naslednje tri dni;
- (b) dnevni pretok plina na vseh čezmejnih vstopnih in izstopnih točkah ter na vseh točkah, ki omrežje povezujejo s proizvodnim obratom, skladiščem ali terminalom za UZP v mcm/d;
- (c) obdobje, izraženo v dnevih, ko se predvideva, da je mogoče zagotoviti oskrbo s plinom zaščitenim odjemalcem.

3. V primeru izrednih razmer na ravni Unije ali regionalni ravni ima Komisija pravico zaprositi pristojni organ, naj ji brez odlašanja zagotovi vsaj:

- (a) informacije iz odstavka 2;
- (b) informacije o ukrepih, ki jih pristojni organ namerava izvesti in jih je že izvedel za ublažitev izrednih razmer, in informacije o njihovi učinkovitosti;
- (c) zahteve po dodatnih ukrepih, ki naj jih izvedejo drugi pristojni organi;
- (d) ukrepe, ki so bili izvedeni na zahtevo drugih pristojnih organov.

4. Pristojni organi in Komisija ohranijo zaupnost poslovno občutljivih podatkov.

5. Po izrednih razmerah pristojni organ Komisiji čim prej, najpozneje pa šest tednov po odpravi izrednih razmer, zagotovi

podrobno oceno izrednih razmer in učinkovitosti izvedenih ukrepov, vključno z oceno gospodarskih posledic izrednih razmer, vpliva na sektor elektrike ter pomoči, ki je bila zagotovljena Uniji in njenim državam članicam in/ali je bila od slednjih prejeta. Ta ocena se da na razpolago koordinacijski skupini za plin in se upošteva v posodobitvah preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere.

Komisija preuči ocene pristojnih organov in o rezultatih svoje analize v zbirni obliki obvesti države članice, Evropski parlament in koordinacijsko skupino za plin.

6. Da bi Komisiji omogočili oceniti zanesljivost oskrbe na ravni Unije:

(a) najpozneje do 3. decembra 2011 države članice Komisiji posredujejo obstoječe medvladne sporazume, sklenjene s tretjimi državami, ki vplivajo na razvoj plinske infrastrukture in oskrbe s plinom. Kadar se sklenejo novi medvladni sporazumi s tretjimi državami, ki imajo tak vpliv, države članice Komisijo obvestijo;

(b) Podjetja plinskega gospodarstva za obstoječe pogodbe ter za nove pogodbe in v primeru sprememb obstoječih pogodb najpozneje do 3. decembra 2011 obvestijo zadevne pristojne organe o naslednjih podrobnostih pogodb, ki trajajo več kot eno leto, sklenjenih z dobavitelji iz tretjih držav:

- (i) trajanje pogodbe;
- (ii) skupna letna pogodbeni količina in povprečna mesečna količina;
- (iii) v primeru pripravljenosti ali izrednih razmer največje dnevne pogodbene količine;
- (iv) pogodbeno dogovorjena prevzemna mesta.

Pristojni organ te podatke v zbirni obliki posreduje Komisiji. V primeru sklenitve novih pogodb ali spremembe obstoječih pogodb se celoten niz podatkov redno ponovno posreduje v zbirni obliki. Pristojni organ in Komisija zagotovita zaupnost informacij.

Člen 14

Spremljanje, ki ga izvaja Komisija

Komisija stalno spremlja ukrepe za zanesljivost oskrbe s plinom ter o njih poroča, zlasti s pomočjo letne ocene poročil iz člena 5 Direktive 2009/73/ES in informacij o izvajanju člena 11 in člena 52(1) navedene direktive, ter, ko so na voljo, podatkov iz ocene tveganja ter preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere, izdelanih v skladu s to uredbo.

Komisija najpozneje do 3. decembra 2014 na podlagi poročila iz člena 4(6) in po posvetovanju s koordinacijsko skupino za plin:

- (a) pripravi sklepne ugotovitve o možnih načinih za izboljšanje zanesljivosti oskrbe na ravni Unije, oceni možnost izvedbe ocene tveganja in oblikovanja preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere na ravni Unije ter Evropski parlament in Svet obvesti o izvajanju te uredbe, med drugim vključno z napredkom, doseženim na področju medsebojne povezanosti trga; ter
- (b) poroča Evropskemu parlamentu in Svetu o splošni skladnosti nacionalnih preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere ter o njihovem prispevku k solidarnosti in pripravljenosti z vidika Unije.

Poročilo vsebuje priporočila za izboljšanje te uredbe, kadar je primerno.

Člen 15

Razveljavitev

Brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos in uporabo Direktive 2004/67/ES se navedena direktiva razveljavi z 2. decembrom 2010, razen člena 4(1) in (2) navedene direktive, ki se uporablja, dokler zadevna država članica ne opredeli zaščiteneh odjemalcev v skladu s členom 2(1) te uredbe in podjetij plinskega gospodarstva v skladu s členom 8(1) te uredbe.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourg, 20. oktobra 2010

Za Evropski parlament
Predsednik
J. BUZEK

Ne glede na prvi odstavek tega člena se člen 4(1) in (2) Direktive 2004/67/ES ne uporablja po 3. juniju 2012.

Člen 16

Odstopanje

Ta uredba se ne uporablja na Malti in Cipru, dokler na njunih ozemljih ni oskrbe s plinom. Za Malto in Ciper so roki iz točke (1) drugega odstavka člena 2 in člena 3(2), člena 4(2) in (5), člena 6(1) in (5), člena 8(1) in člena 9(1) ter točk (a) in (b) člena 13(6) naslednji:

- (a) za točko (1) drugega odstavka člena 2, člena 3(2), člena 9(1) in točk (a) in (b) člena 13(6): 12 mesecev;
- (b) za člen 4(2) in člen 8(1): 18 mesecev;
- (c) za člen 4(5): 24 mesecev;
- (d) za člen 6(5): 36 mesecev;
- (e) za člen 6(1): 48 mesecev

od dneva prve dobave plina na njuni ozemlji.

Člen 17

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 6(8), prvi stavek člena 10(4), člen 10(7)(c) in člen 11(5)(c) se uporabljajo od 3. marca 2011.

Za Svet
Predsednik
O. CHASTEL

PRILOGA I

IZRAČUN FORMULE N-1

1. Definicija formule N-1

Formula N-1 kaže tehnično zmogljivost plinske infrastrukture za zadostitev celotnega povpraševanja po plinu na območju izračuna v primeru prekinitve na posamezni največji plinski infrastrukturi na dan izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se po statistični verjetnosti pojavlja enkrat v 20 letih.

Plinska infrastruktura vključuje prenosno omrežje plina vključno s povezovalnimi plinovodi ter proizvodne obrate, obrate za UZP in skladišča na območju izračuna.

Tehnična zmogljivost ⁽¹⁾ vse ostale razpoložljive plinske infrastrukture bi morala biti v primeru prekinitve na posamezni največji plinski infrastrukturi najmanj enaka vsoti celotnega dnevnega povpraševanja po plinu na območju izračuna na dan izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se po statistični verjetnosti pojavlja enkrat v 20 letih.

Rezultati formule N-1, ki se izračuna, kot je prikazano spodaj, morajo biti najmanj enaki 100 %.

2. Metoda izračuna formule N-1

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

3. Opredelitev parametrov formule N-1:

„Območje izračuna“ pomeni geografsko območje za katerega se izračuna formula N-1, kot določi pristojni organ.

Opredelitev na strani povpraševanja

„D_{max}“ pomeni celotno dnevno povpraševanje po plinu (v mcm/d) na območju izračuna na dan izjemno velikega povpraševanja po plinu, ki se po statistični verjetnosti pojavlja enkrat v 20 letih.

Opredelitve na strani ponudbe

„EP_m“: tehnična zmogljivost vstopnih točk (v mcm/d), razen proizvodnih obratov, obratov za UZP in skladišč, zajetih v P_m, S_m in LNG_m, pomeni vsoto tehnične zmogljivosti vseh vstopnih točk na meji, ki lahko zagotavljajo oskrbo s plinom na območju izračuna;

„P_m“: največja tehnična proizvodna zmogljivost (v mcm/d) pomeni vsoto največje dnevne tehnične proizvodne zmogljivosti vseh obratov za proizvodnjo plina, ki se lahko zagotovi na vstopnih točkah na območju izračuna;

„S_m“: največja tehnična zmogljivost dobave skladišč (v mcm/d) pomeni vsoto največje dnevne tehnične zmogljivosti praznjenja vseh skladišč, ki se lahko zagotovi na vstopnih točkah na območju izračuna ob upoštevanju njihovih fizičnih značilnosti;

„LNG_m“ največja tehnična zmogljivost obrata za UZP (v mcm/d) pomeni vsoto največjih dnevnih tehničnih zmogljivosti dobave obratov za UZP na območju izračuna ob upoštevanju kritičnih elementov, kot so praznjenje, sistemske storitve, prehodno skladiščenje in ponovno uplinjanje UZP ter tehnična zmogljivost dobave v sistem;

„I_m“: pomeni tehnično zmogljivost posamezne največje plinske infrastrukture (v mcm/d) z največjo zmogljivostjo za oskrbo območja izračuna. Ko je na skupno pridobivalno ali dobavno plinsko infrastrukturo priključenih več plinskih infrastruktur, ki ne morejo delovati ločeno, se te infrastrukture štejejo za eno samo posamezno plinsko infrastrukturo.

⁽¹⁾ V skladu s členom 2(1)(18) Uredbe (ES) št. 715/2009: „tehnična zmogljivost“ pomeni največjo zagotovljeno zmogljivost, ki jo operater prenosnega omrežja lahko ponudi uporabnikom omrežja, pri čemer upošteva celovitost sistema in obratovalne zahteve prenosnega omrežja.

4. Izračun formule N-1 z uporabo ukrepov na strani povpraševanja

$$N - 1 [\%] = \frac{EP_m + P_m + S_m + LNG_m - I_m}{D_{max} - D_{eff}} \times 100, N - 1 \geq 100 \%$$

Opredelevanje na strani povpraševanja

„D_{eff}“ pomeni delež D_{max} (v mcm/d), ki je lahko v primeru prekinitve v oskrbi zadostno in pravočasno pokrit s tržnimi ukrepi na strani povpraševanja v skladu s členom 5(1)(b) in členom 6(2).

5. Izračun formule N-1 na regionalni ravni

Območje izračuna iz točke 3 se po potrebi razširi na ustrezno regionalno raven, kot določijo pristojni organi zadevnih držav članic. Za izračun formule N-1 na regionalni ravni se uporabi posamezna največja plinska infrastruktura skupnega interesa. Posamezna največja plinska infrastruktura skupnega interesa za regijo je največja plinska infrastruktura v regiji, ki neposredno ali posredno prispeva k oskrbi držav članic te regije s plinom in se opredeli v skupnem preventivnem načrtu ukrepov.

Izračun N-1 na regionalni ravni lahko nadomesti izračun N-1 na nacionalni ravni zgoj, če je v skladu s skupno oceno tveganja največja posamezna plinska infrastruktura skupnega interesa zelo pomembna za oskrbo vseh zadevnih držav članic.

PRILOGA II

SEZNAM TRŽNIH UKREPOV ZA ZANESLJIVOST OSKRBE S PLINOM

Pristojni organ pri oblikovanju preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere upošteva okviren in nepopoln seznam ukrepov, določenih v tej prilogi. Pristojni organ pri oblikovanju preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere ustrezno upošteva vpliv predlaganih ukrepov na okolje in da največjo možno prednost tistim ukrepom, ki najmanj vplivajo na okolje, pri tem pa upošteva tudi vidike zanesljivosti oskrbe.

Ukrepi na strani ponudbe:

- povečana prilagodljivost proizvodnje,
- povečana prilagodljivost uvoza,
- pospešeno dovajanje plina iz obnovljivih virov energije v infrastrukturo plinskega omrežja,
- komercialno skladišče plina – zmogljivost praznjenja in volumen plina v skladišču,
- zmogljivost terminala za UZP in največja zmogljivost dobave v sistem,
- razpršenost dobav plina in poti plina,
- povratni tokovi,
- usklajeno dispečiranje s strani operaterjev prenosnih sistemov,
- uporaba dolgoročnih in kratkoročnih pogodb,
- naložbe v infrastrukturo, vključno v dvosmerno zmogljivost,
- pogodbene ureditve, ki zagotavljajo zanesljivost oskrbe s plinom.

Ukrepi na strani povpraševanja:

- uporaba prekinljivih pogodb,
  - možnost menjave goriva, vključno z uporabo alternativnih nadomestnih goriv v industrijskih obratih in elektrarnah,
  - prostovoljno zmanjšanje stalne obremenitve,
  - povečana učinkovitost,
  - povečana raba obnovljivih virov energije.
-

PRILOGA III

SEZNAM NETRŽNIH UKREPOV ZA ZANESLJIVOST OSKRBE S PLINOM

Pri razvoju akcijskega preventivnega načrta ukrepov in načrta za izredne razmere pristojni organ preuči koristnost naslednjega nepopolnega seznama ukrepov samo v primeru izrednih razmer:

Ukrepi na strani ponudbe:

- uporaba strateških zalog plina,
- predpisana uporaba zalog alternativnih goriv (npr. v skladu z Direktivo Sveta 2009/119/ES z dne 14. septembra 2009 o obveznosti držav članic glede vzdrževanja minimalnih zalog surove nafte in/ali naftnih derivatov ⁽¹⁾),
- predpisana uporaba elektrike iz virov, ki niso plinski,
- predpisano povečanje proizvodnje plina,
- predpisano praznjenje skladišča.

Ukrepi na strani povpraševanja:

- različne stopnje za obvezno zmanjšanje povpraševanja, vključno s:
  - predpisano menjavo goriva,
  - predpisano uporabo prekinljivih pogodb, kadar se ne uporabljajo v celoti v okviru tržnih ukrepov,
  - predpisanim zmanjšanjem stalne obremenitve.

⁽¹⁾ UL L 265, 9.10.2009, str. 9.

PRILOGA IV

REGIONALNO SODELOVANJE

V skladu s členom 194 Pogodbe o delovanju Evropske unije in kot je poudarjeno v členu 6 Direktive 2009/73/ES ter členu 12 Uredbe (ES) št. 715/2009, regionalno sodelovanje izraža duh solidarnosti, in je temeljni koncept te uredbe. Regionalno sodelovanje je potrebno zlasti za določitev ocene tveganja (člen 9), preventivnih načrtov ukrepov in načrtov za izredne razmere (členi 4, 5 in 10), infrastrukturnih standardov in standardov oskrbe (člena 6 in 8) ter določb za ukrepanje ob izrednih razmerah na ravni Unije in regionalni ravni (člen 11).

Regionalno sodelovanje v tej uredbi temelji na obstoječem regionalnem sodelovanju med podjetji plinskega gospodarstva, državami članicami in nacionalnimi regulativnimi organi, katerih cilj je med drugim tudi krepitev zanesljivosti oskrbe ter povezovanje notranjega energetskega trga, kot so trije regionalni trgi s plinom v okviru regionalne plinske iniciative, plinske platforme, skupine na visoki ravni za načrt medsebojnega povezovanja na baltskem energetskem trgu in koordinacijske skupine za zanesljivost oskrbe s plinom v Energetski skupnosti. Vendar bodo posebne zahteve za zanesljivost oskrbe najverjetneje spodbudile nove okvire sodelovanja in bo treba obstoječa področja sodelovanja prilagoditi, da bi zagotovili najboljšo učinkovitost.

Glede na vedno bolj medsebojno povezane in odvisne trge ter dokončanje notranjega trga s plinom lahko na primer med drugim sodelovanje naslednjih držav, vključno z deli sosednjih držav članic, okrepi njihovo posamično in skupno zanesljivost oskrbe s plinom:

— Poljska in tri baltske države (Estonija, Latvija in Litva),

— Iberski polotok (Španija in Portugalska) ter Francija,

— Irska in Združeno kraljestvo,

— Bolgarija, Grčija in Romunija,

— Danska in Švedska,

— Slovenija, Italija, Avstrija, Madžarska in Romunija,

— Poljska in Nemčija,

— Francija, Nemčija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg,

— Nemčija, Češka in Slovaška,

— druge.

Kjer je potrebno in primerno, se regionalno sodelovanje med državami članicami lahko razširi na krepitev sodelovanja s sosednjimi državami članicami, zlasti v primeru plinskih otokov, in sicer zaradi krepitev medsebojnih povezav. Države članice so lahko tudi del drugačnih skupin za sodelovanje.